

Tisztelt Képviselő-testület!

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2007. évi költségvetési rendelettervezetét az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban Áht.) 71.§ (1) bekezdése előírása alapján a polgármester február 15-éig terjeszti a Képviselő-testület elé.

A rendelettervezet szerkezete megfelel az Áht 69. §-ában foglaltaknak, tartalmazza a felhalmozási és működési célú bevételeket és kiadásokat, ezen belül költségvetési szervenként a személyi jellegű kiadásokat, a munkaadókat terhelő járulékokat, a dologi jellegű kiadásokat, az ellátottak pénzbeli juttatásait, a speciális célú támogatásokat, a költségvetési létszámkeretet, illetve a helyi önkormányzat által kijelölt felhalmozások (beruházások, felújítások és az egyéb felhalmozási célú kiadások, támogatások) előirányzatait. A költségvetési rendelettervezet mindezeket a helyi önkormányzatra és költségvetési szerveire, valamint a helyi kisebbségi önkormányzatra elkülönítetten és összesítve együttesen is tartalmazza.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2007. évi költségvetési javaslatának összeállítása a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény által meghatározott előírások alapján készült.

A költségvetés kialakítása során a költségvetési törvényhez kapcsolódó egyéb jogszabályi előírások mellett Balassagyarmat Város Önkormányzatának a 14/2007. (I.31.) határozatával módosított 246/2006.(XII.20.) számú határozatával elfogadott koncepciójában meghatározott irányelveket is figyelembe vettük.

A Kormány meghirdetett középtávú gazdaságpolitikai programja szerint az államháztartási hiány gyors csökkentése mellett strukturális reformokkal kívánja biztosítani az egyensúly tartós fennmaradását. Ennek érdekében az elkövetkezendő évek kiemelt feladata az államháztartási kiadások csökkentése, aminek megvalósítása érdekében elengedhetetlen a közszolgáltatások reformja és a költségvetési fegyelem megerősítése.

A költségvetési egyensúly megteremtése érdekében a tartós kiadáscsökkentést célzó reformok jelentősen érintik a közszférát, az egészségügyet, a nyugdíjrendszert, a közoktatást és az ártámogatási rendszert.

A főleg központi költségvetési szerveket érintő reformok végrehajtása érdekében a tervezett intézkedések végrehajtása már megkezdődött, fokozatosan megszüntetve ezzel a párhuzamosságokat, a regionális átszervezésre irányulva.

A helyi önkormányzatok 2007. évi támogatásának szabályozásával a kormány elérendő fő céljai:- a helyi közszolgáltatás kistérségi társulások útján történő ellátásának ösztönzése,

- az európai uniós fejlesztési források hatékony felhasználása,
- a közoktatásban a méretgazdaságos feladatellátás ösztönzése,
- a szociális ellátásokban a rászorultsági elv előtérbe helyezése

Az Országgyűlés által elfogadott 2007. évi költségvetési törvény a tervezethez képest kedvezőbb pozíciót biztosított az önkormányzatok számára, viszont minden területen, de főleg az oktatást érintően tartalmaz jelentős változásokat a korábbi évekhez képest.

A helyi önkormányzatok normatív hozzájárulásai a dologi kiadások fedezetére a sokéves gyakorlat szerint most sem biztosítanak fedezetet.

Kötelező bérfejlesztést nem irányoz elő a törvény, de a kötelező előrelépések, a jubileumi jutalmak és a minimálbér emelkedésének forrását az önkormányzatoknak kell megteremteniük.

Az SZJA helyben maradó része összességében változatlanul 40 %, de 2%-kal növekszik (32%-ra) a differenciáltan adható, normatívákhoz kapcsolódó hányad.

Összességében a települési önkormányzatok költségvetési kapcsolatokból származó bevételei reálértékben csökkennek: noha a 2006. évihez képest összességében 2,46%-kal emelkedik a finanszírozás, ám a tervezett infláció 6,5 %.

A 2007. évi költségvetési törvény az önkormányzatok vonatkozásában –több más változtatás mellett- talán az oktatás finanszírozására vonatkozóan tartalmazza a legjelentősebb változást, mert 2007. szeptemberétől beindul a „teljesítménymutatók alapján történő finanszírozás”, ami az „évfolyam-csoportonkénti teljesítménymutató”, a „csoportlétszám” és „tanítási együttható” függvénye lesz. Ezzel a törvényalkotó a közoktatási törvényben meghatározott optimális csoportlétszám kialakítására kívánja ösztönözni az intézményeket és fenntartókat, ám sajnálatosan eközben az induló – 1., 5., és 9. – évfolyamoknál jelentősen rontja 2007. szeptember 1-től az egy főre eső normatívát. Ez különösen érződik majd két-három év múlva, amikor a kormány jelenlegi szándékai szerint a finanszírozási modell átgyűrűzik a felsőbb évfolyamokba is. Vagyis az idei Intézkedési Terv intézménystruktúrákra vonatkozó vizsgálatait több évre szólóan ezek fényében kell végrehajtanunk.

A fentiekben ismertetett, a költségvetés elkészítése során figyelembe vett általános információk, valamint a vonatkozó jogszabályok ismeretében a 2007. évi költségvetési rendeletervezet elkészítése során az alábbiakra voltunk figyelemmel.

A tervezet megalapozásához egy fordulóban intézményi konzultációt tartottunk és további egyeztetéseket folytattunk azokkal az intézményekkel, amelyeknél javaslatuk átdolgozása vált szükségessé. Mindezek eredményeként közös megegyezéssel kerültek kialakításra az intézményi költségvetési előirányzatok. Az előirányzatok kialakítására egységes elveket határoztunk meg, amelyekről az intézmények vezetőit levélben és összevont értekezleten is tájékoztattuk.

A reprezentatív szakszervezetekkel a tárgyalások 2007. február 12-én kerülnek lefolytatásra.

A keretszámok kialakításánál az alábbi előírásoknak kell megfelelni, illetve ezek beépítésével készült el a rendeletervezet:

- A béreket 65 500,- Ft minimálbérrel, illetve 316/2005. (XII.24.) Kormány rendelet által előírt szabályozás figyelembevételével,
- a köztisztviselői illetményalapot változatlanul 36 800 Ft-tal, illetve néhány jogszabály által meghatározott területen az önkormányzat által korábban megállapított 39 000,- Ft-tal,
- a közalkalmazottak illetménypótlék alapját változatlanul 19 600,-Ft-tal számoltuk,
- a pedagógusok kiemelt munkavégzéséért járó kereset kiegészítésének számítási alapjául 2007. évre 5 250,- Ft/fő/hó összeg került figyelembe vételre.
- Továbbra is 14 000,- Ft a pedagógus szakkönyv beszerzésre adandó támogatás, amire – hasonlóan a 2006. évhez- külön fedezetet nem biztosít a központi költségvetés.
- A foglalkoztatottak terhelő járulékok mértéke összességében nem változott, a társadalombiztosítási járulék továbbra is 29 %, a munkaadói járulék 3 % mértékű maradt.

Változás, hogy a járulékok között a nyugdíjbiztosítási járulék javára eltolódás van, 18%-ról 21%-ra emelkedett, míg 5 % természetbeni és 3% pénzbani egészségbiztosítási járulékot kell fizetni. A tételes egészségügyi hozzájárulás 1 950,- Ft/fő/hó kötelezettsége nem szűnt meg, egész évre tervezni kellett.

- Az előző évhez hasonlóan 2007. évre is be kellett építeni a pedagógusok kiemelkedő munkavégzéséért járó kereset kiegészítése mellett a többi közalkalmazottat érintő 2%-os teljesítmény-ösztönző keretet is.
- Dologi kiadásoknál az inflációs hatást eltérő mértékben lehetett beépíteni, amire a kiadott útmutató pontos eligazítást adott.
- Bevételekre vonatkozóan a térítési díjakat rendelet szabályozza, annak figyelembe vételével kellett meghatározni, az egyéb bevételeknél pedig 6%-os növekedéssel számolhattak az intézmények.

Megemlíjtük, hogy emellett a munkavállalót terhelő pénzbani egészségbiztosítási járulék mértéke 2%-ról 3%-ra emelkedett, tovább növelve ezzel a 2006. szeptember 1-jétől belépett terheket.

Kedvező változás, hogy 2007. évre a költségvetési törvény nem tartalmaz a központi költségvetés és az államháztartás többi alrendszerének kapcsolatát szabályozó olyan előírást, mely szerint a helyi önkormányzatok költségvetésében államháztartási tartalékot kell képezni.

Az Önkormányzat 2007. évi költségvetésének tervezete tartalmaz 50 millió forint általános tartalékot előre nem látható feladatok finanszírozására, valamint 62 076 e Ft céltartalékot a pedagógusok év közben jogszabályváltozásból eredően keletkező túlóráinak fedezetére. A túlórákra vonatkozó szabályozás későn került az intézmények tudomására, ezért azok beépítésére már nem volt idő. A túlórákkal érintett intézményektől ezért egységesen 10% túlórákeret került elvonásra és tartalékba helyezésre. Ez utóbbi keretben további 1,5% kiadási előirányzatot tartalékolunk minden költségvetési szervet érintően az energia áremelkedés és egyéb előre nem látható beszerzésekre, kiadásokra.

A központi költségvetésből származó források meghatározásánál a költségvetés készítésének időpontjában már rendelkezésünkre állt a Magyar Államkincstár Nógrád Megyei Területi Igazgatósága által az önkormányzati mutatószám felmérésének feldolgozását követően megállapított, az önkormányzatot 2007. évre megillető normatív állami támogatások és SZJA kiegészítés részletes kimutatása.

A 2007. évi költségvetési előterjesztés összeállítására a rendelkezésre álló központi és helyi információk birtokában, a 2006. évi teljesítések, áthúzódó kötelezettségek, valamint a likviditási helyzet figyelembe vételével került sor.

A 2007. év során a koncepció által meghatározott irányelvek betartására kell törekedni, kiemelve legfontosabb feladatként az intézményrendszer működtetését, a likviditás megőrzését.

A költségvetés készítése során figyelembe kellett venni, hogy Balassagyarmat Város Polgármesteri Hivatala látja el Ipolyszög és Patvarc Községek Önkormányzatainak körjegyzőségi feladatait. Emellett mindhárom településen működik Kisebbségi Önkormányzat, ezek gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat is a hivatal látja el.

Költségvetési bevételek

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2007. évben várhatóan 8 977 689 e Ft bevételre számíthat, ez a bevételi főösszeg azonban a kiadások teljességére nem nyújt fedezetet (2. számú melléklet). 801 387 e Ft működési hiánnyal és 80 346 eFt fejlesztési hiánnyal kell számolnunk (1.sz. melléklet) ebben az évben, ami jelentős terhet ró mind az intézményekre, mind az önkormányzatra. A hiány mértéke az önkormányzat összes kiadásának 8,1 %-a.

A működési hiány némileg kisebb, mint amit a 2006. évi eredeti előirányzatban tervezett, annak 96,7 %-a. Ám e csökkenés mögött elsősorban az adósságszolgálat csökkenése áll. Ez az összeg tavaly 270 millió Ft volt, idén ugyanez az összeg csak 25 millió Ft, vagyis az intézményekre jutó önkormányzati finanszírozási kiegészítés a szigorú tervezés, és tartalékképzés ellenére jelentősen növekedett. Idén főként a futó beruházások miatt számolnunk kell 80 millió Ft fejlesztési hiánnyal is, ami az elmúlt évben eredetileg nem szerepelt a költségvetésben.

Így összesen 881 733 e Ft a tervezet szerinti hiány, ami az előző évhez képest 6,4% emelkedést mutat. A működési és fejlesztési hiány egymáshoz viszonyított aránya 91% : 9% .

Az állami támogatások alakulása a koncepció szintjén várthoz képest lényegesen jobb, mivel a költségvetési törvény tervezetéhez képest javult az önkormányzatok finanszírozása az elfogadott törvény alapján. Így a finanszírozás a 2006. évitől mindössze 34,6 millió forinttal marad el. Közrejátszik a csökkenésben Ipolyszög Község önállóvá válása is, hiszen a lakosság szám emiatt Balassagyarmaton kb. 700 fővel kevesebb lett, és a normatívák egy része lakosság számhoz kötött.

Ennek ellenére változatlanul a központi költségvetési kapcsolatokból származó működési célú támogatások jelentik az önkormányzati bevételek legjelentősebb hányadát.

A Kórház finanszírozására, valamint a GAMESZ-hoz integrált védőnői szolgálat működtetéséhez a társadalombiztosítástól kerül sor pénzeszközök átvételére, melynek nagysága 2,8 milliárd forint. Ez némileg elmarad az előző évi finanszírozástól annak ellenére, hogy a Dr. Kenessey Albert Kórház és Rendelőintézet feladatai bővültek az elmúlt évben a Nógrádgyárdonyi Tüdőgyógyintézet megszűnése miatt. Az egészségügy szervezeti és finanszírozási átalakítása miatt ennél az intézménynél is számolnunk kell önkormányzati támogatás – 84 millió Ft – nyújtásával, még ha erre a pénzügyi helyzetünk miatt kétséges, hogy forrást tudunk biztosítani, hiszen az OEP támogatás nincs az ÖNHIKI körben.

Az önkormányzat működési és fejlesztési kiadásai között új induló beruházásokra és fejlesztésekre intézményi szinten csak az év közben képződő saját források bővülése esetén lesz lehetőség. Az önkormányzat megkezdett beruházásai folytatódnak, újak indítására további pénzeszközök, úgymint saját bevételek, kiegészítő támogatások és pályázati források feltárása esetén lesz lehetőség.

A normatív állami támogatások rendszere nem változott meg gyökeresen, azonban a közoktatási normatívák számításának módszere, -amint már jeleztük- jelentősen átalakult.

Az eddig is meglévő támogatási jogcímek közül zömmel fajlagos összeg csökkenése és a korábbi támogatási szint maradt, illetve néhány esetben mutatkozik kismértékű emelkedés.

A településüzemeltetési feladatokra kismértékben ugyan, de csökkent a fajlagos támogatás összege, amihez ebben az évben párosul a lakosság szám nagyobb mértékű csökkenése is Ipolyszög Község önállósága miatt -nemcsak ezen a jogcímen, hanem a lakosság számhoz kötött

többi jogcímen is-. Ezt a kiesést némileg pótolja a körjegyzőséghez történő csatlakozása következtében az ösztönző támogatásra való jogosultság miatt kapható közel 2 millió forint ösztönző támogatás, valamint az alap hozzájárulás emelkedése is.

Az önkormányzat által ellátandó **gyámügyi** igazgatási feladatokra vonatkozóan szinten maradt a támogatás, az okmányiroda működtetésének feladatai közül az okmányirodák ügyszáma után járó támogatás összege emelkedett 14 %-kal (450,-Ft-ról 513,- Ft-ra).

Az **építéshatósági** ügyintézés rendszere átalakul, az elsőfokú építéshatósági feladatokat a körzetközponti jegyzőhöz kerül 2007. július elsejétől. Jogszabályi előírás hiányában nem számoltunk ennek személyi és tárgyi feltételeivel és költségvetési kihatásával, a központi támogatás csak a jelenlegi feladatellátáshoz kapcsolódik (alap hozzájárulás lakosonként, továbbá ügyiratszám alapján).

Megállapítható, hogy a körzetközponti feladatokra biztosított (okmányiroda, gyámhivatal, építéshatóság) központi támogatás a személyi jellegű kiadásokra nem nyújt fedezetet.

A szociális területtel összefüggésben emelkedett a szociális étkeztetés fajlagos normatívája, viszont csökkent az időskorúak nappali intézményi ellátására, valamint a demens betegek és fogyatékos személyek bentlakásos ellátására járó összeg is.

A bölcsődei ellátottak után járó támogatás emelkedése említésre méltó, hiszen 426 500,- Ft-ról 547 000,- Ft-ra, 23 %-kal nőtt.

Legmarkánsabb változás azonban a közoktatási normatívák számításának módszerében következett be.

2007. augusztus 31.-ig az eddigi gyakorlatnak megfelelően kell a mutatószám számításánál eljárni, azonban szeptember elsejétől 2008. augusztus 31.-ig került meghatározásra a költségvetési törvényben a fajlagos mutató. Meghatározó jelentőségű intézményi szinten az egyes osztályok, csoportok létszáma, továbbá a pedagógusok kötelező óraszám változása, amihez központi paraméter rendszert dolgoztak ki. Nagyon fontos odafigyelni, hogy a megfelelő átlaglétszámú csoportok kerüljenek kialakításra szeptembertől, hiszen ettől nemcsak az önkormányzati normatíva összege, hanem a Többcélú Kistérségi Társulás útján kapható támogatás is függ.

Változott 2006. évhez képest, hogy az ingyenes tankönyvellátásra jogosultak mellett újra megjelent a nappali tanulólétszámra általánosan jár 1 000,-Ft/fő támogatás.

A **Kötött felhasználású normatívák** köre nem változott, az önkormányzatot a pedagógus és szociális szakvizsga és továbbképzés, a helyi önkormányzatok hivatásos tűzoltóságának támogatása, a közfoglalkoztatás támogatása, valamint a jövedelempótló támogatások (ez utóbbiakat év közben igénylés alapján folyósítják) érintik. A támogatás mértéke a közfoglalkoztatást kivéve szinte változatlan, annál viszont mintegy 10 millió forint csökkenés mutatkozik, a 2006. évben módosított finanszírozás miatt.

A **központosított támogatások** között az önkormányzatot érintően a közoktatáshoz és szociális szférához kapcsolódóan kisebb változások következtek be.

Megszűnt, mint központosított támogatás az ECDL számítógép-kezelői vizsga díjának visszatérítésére, valamint a szakiskola és szakközépiskola 9. évfolyama gyakorlati oktatásának támogatására eddig biztosított keret.

Belépett az oktatási intézményeknél az esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatás, a közoktatás-fejlesztési célok támogatása, az egyes szociális szolgáltatások kiegészítő támogatása, valamint a vizitdíj visszatérítésének támogatása.

A települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi **közutak** burkolat-felújításának támogatása megmaradt, amivel a saját erőnek megfelelő mértékű központosított támogatás nyerhető el.

Továbbra is él a helyi **közösségi közlekedés** támogatásának lehetősége, ennek mértéke ebben az évben is 25 %-kal meghaladhatja az önkormányzati támogatás mértékét.

Változatlanul lehet pályázni (a teljesség igénye nélkül) a lakossági közműfejlesztés támogatására, a lakossági csatornaszolgáltatás támogatására, a könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatásokra (ennél a jogcímnél a keret 42%-kal emelkedett az előző évhez képest), a helyi önkormányzati tűzoltóságok kiegészítő támogatására (túlórához köthető), a helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások támogatására (létszámcsökkentés).

A pénzbeli **szociális juttatások** jogcímen lakosságszám és a település szociális jellemzőiből képezett mutató alapján 78 300 eFt támogatás kerül folyósításra 2007. évben, ami mintegy 9 millió forinttal kevesebb, mint a megelőző évben volt. A lakáshoz jutás feladataira a 2006. évi szintnél 700 eFt összeggel kevesebb támogatást várhatunk.

Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár támogatása a korábbi évek gyakorlatának megfelelően hasonló nagyságrendű, mint az önkormányzat állami támogatása. Ez 2007. évben várhatóan 2 815 563 eFt lesz, ami kismértékben elmarad az előző év támogatási összegétől. Ebből az összegből a védőnők, a Fogászati Társulás, valamint a kórház finanszírozása valósul meg, azonban a feladatok ellátásához egyéb támogatásra is szükség van (5., 5/1. számú mellékletek).

A Dr. K. A. Kórház-Rendelőintézet működtetése egyre nagyobb gondot jelent az önkormányzat számára. A már megvalósított és a jelenleg folyamatban lévő rekonstrukció miatti nagyobb terület fenntartása, a megyei kórháztól átvett tüdőgyógyászati és pulmonológiai feladatok átvétele, továbbá az egészségügy átszervezése miatt az intézmény fenntartásához nem elegendő az OEP támogatás. Nagyon fontos lenne a feladatok racionalizálása és ésszerű takarékosági intézkedések meghozatala, mivel az önkormányzat nincs abban a helyzetben, hogy a hiányzó támogatást biztosítsa.

Az önkormányzat működési bevételei között a helyi iparüzési adóbevételt 350 millió forintra becsültük, ami 12,9 %-kal magasabb az előző évinél. Ezt a 2006. évi teljesítés adatai indokolják. Az átengedett központi adók között szerepel az SZJA helyben maradó, a jövedelemkülönbség mérséklésére és a normatívák kiegészítésére szolgáló része, továbbá a gépjárműadó melyek összege együttesen 1 107 633 e Ft nagyságrendben biztosítanak forrást az önkormányzat működéséhez. (3/4) számú melléklet)

Az önkormányzat és intézményei saját működési bevételeit 913,6 millió forintban terveztük meg, ebből az önkormányzat hivatalánál 117,5 millió forint, míg az intézményeknél 796, millió forint bevétel várható.

Az **intézményi bevételek** túlnyomó többsége az étkezési térítési díj, valamint a Városi Idősek Otthona és Kórház térítési díjainak bevételeiből származik. Mind az étkezési, mind a szociális ellátásokért fizetendő 2007. évre vonatkozó díjak a költségvetést megalapozó rendeletekkel már meghatározásra kerültek. A Városi idősek Otthonát érintően nagyobb mértékű díjemelésre került sor, mivel ott a rendszeres és folyamatosan emelkedő nyugdíjából számítani lehet a bevételre. Az intézményi térítési díjak vonatkozásában 6% emelést érvényesített az Önkormányzat Képviselő-testülete, mivel itt a nehéz helyzetben lévő, de ingyenes, vagy kedvezményes étkezésre nem jogosult gyermekek étkezési térítési díjának megfizetése a szülők részére nagyobb gondot jelent.

Az étkezési térítési díjbevételt a konyhát működtető intézményeink tervezték meg saját bevételeik között.

A meghatározó jellegű bevételek mellett a költségvetési szervek bérbeadással, tanfolyamok szervezésével, pályázatok elnyerésével és egyéb módon próbálják mozgásterüket kibővíteni.

Az intézmények működési bevételeinek növekedési rátája 12,6%.

Az **Önkormányzat hivatalának** működéséhez szükséges bevételeket az üzlethelyiségek bérleti díjai, a piac helypénz beszedése, kamat, és hatósági bevételek biztosítják. A bevételeket 118,2%-ra terveztük, amit a hatósági jogkörhöz köthető bevételek lényeges emelkedése tett indokolttá. Hatósági bevétel az okmányiroda és az építés hatóság működéséből származik (3. számú melléklet).

A rendszeres bevételek mellett vizsgálni kell a lehetőségét újabb, mind az egyszeri, mind a rendszeres bevételi források feltárásának. Erre elsősorban a vagyonhasznosítás területén keletkezhet lehetőség, de a kintlévőségek állományának csökkentése, illetve a körültekintően hasznosított ingatlan bérbeadás is javíthat az önkormányzat pénzügyi helyzetén.

A **felhalmozási bevételek** nagyságrendjét továbbra is a pályázatok által biztosított támogatási források határozzák meg.

Legnagyobb támogatási forrás 2007. évben is a Dr. Kenessey Albert **Kórház** rekonstrukciója II. ütemére elnyert címzett támogatás. A támogatás teljes összege 1 362 624 eFt, amiből 2007. évben a 2006. évre meghatározott ütem maradványa és a 2007. évi ütem összege hívható le teljesítmény arányosan. Ennek várható nagysága közel 500 millió forint. A jelenlegi beruházás finanszírozása nem teljes egészében valósul meg állami támogatásból, ehhez kismértékű önerőt biztosítani kell. A címzett támogatással megvalósuló beruházás finanszírozása azért kedvező, mert nem kell megelőlegezni (nem is szabad) a kivitelezők számláit, hanem csak a támogatás megérkezését követően lehet a számlát kiegyenlíteni.

Nagyobb mértékű támogatás várható a költségvetési évben a **buszpályaudvar** építéséhez kapcsolódóan, aminek összege 320 millió forint. A pályázati támogatás lehívására a teljesítést követően kerülhet sor. Az autóbusz állomáshoz vezető feltáró út építésére 25 millió forint támogatás várható.

A részletre értékesített, volt önkormányzati **bérlakások** törlesztő részleteiből származó bevételt 15 000 eFt-ra becsüljük, némileg kevesebbre az előző évinél. Itt folyamatos csökkenéssel kell számolnunk, hiszen azok a lakosok akik anyagi helyzete megengedte, már teljes egészében kifizette a lakást, a törlesztő részletek pedig nem biztosítanak akkora bevételt, mint az egyösszegű vásárlások.

Telekértékesítésből várunk jelentős összegű, mintegy 180 millió forint felhalmozási célú bevételt, amire folyamatban lévő tárgyalások adnak reális esélyt.

A **Szabó Lőrinc Általános Iskola** építése befejeződött, de a beruházáshoz kapcsolódó 60 millió forint támogatás lehívására csak ebben az évben lesz lehetőség.

További 30 000 eFt bevétellel számoltunk önkormányzati **vagyonhasznosításból**, 29 millió forintot pedig a kommunális adóbevételből.

Az előző évben pályázatokból elnyert támogatásokat várunk **útfelújításokhoz** kapcsolódóan: 40 millió forintot, a Központi óvoda (**Játékvár tagóvoda**) **tornaszoba** építéséhez 6 millió forintot, a

nagyligeti sporttelep **futófolyosójának** fűtéséhez 6 millió forintot és **fogorvosi** eszközfejlesztéshez 3 millió forintot. A Szondi György Szakközépiskola és Szakiskola felhalmozási bevételeként 10 millió forint támogatást vár. (Lásd **8. számú melléklet**)

Az intézmények fejlesztési célú bevételei a **szakképzési hozzájárulás** címén közvetlenül az intézmény e célra megnyitott számlájára továbbított támogatásokból képződnek. E forrásokból származó bevételeket általában meghatározott célokra kell fordítani, de mindenképpen jó, hogy ez a lehetőség nyitott azon intézmények számára, amelyeknek jogszabály erre lehetőséget ad. Az új jogi szabályozás szerint hátrányosan érinti az intézményeket és egyúttal fenntartót is, hogy a szakképzési hozzájárulást nem lehet pályázati saját erőként figyelembe venni. A szakképzési támogatások elnyeréséhez fontos az intézmény és a vállalkozások jó kapcsolata.

A fejlesztési bevételek aránya az összes bevételhez viszonyítva 20 %. Látható, hogy az önkormányzat bevételeinek túlnyomó többsége működésből származik és fordítani is erre a célra kell. További működésre fordítandó támogatás elnyerésére van szükség ahhoz, hogy a több mint 800 millió forint működési hiány ne bénítsa meg a város működését. Ehhez az ÖNHIKI pályázat sikeres elkészítésére és kedvező elbírálására van szükség. Ennek a feltételei egyre szigorúbbak, minden évben újabb feltételeknek kell megfelelni. Fontos feltétel, -csak néhányat kiragadva a teljesség igénye nélkül- hogy működési bevétel nem fordítható fejlesztési célokra, illetve a közoktatási törvény által elvárt átlaglétszámok 2007. szeptember 1-től szigorúan biztosítva legyenek az intézményeinkben.

A hiány mértéke indokolja, hogy a város működése érdekében takarékosabb és ésszerűbb gazdálkodás valósuljon meg. Elengedhetetlen a forrásbővítés, és a további pályázati lehetőségek feltárása, kihasználása.

Költségvetési kiadások

Az önkormányzat kiadási főösszege 9 859 422 eFt, amiből 7 885 063 e Ft működési célú kiadás (80%) és 1 974 359e Ft fejlesztési, felhalmozási célú kiadás.

Mivel a költségvetésben tervezett (tervezhető) bevételek nem nyújtanak fedezetet a várható összes kiadásra és mind működési, mind fejlesztési hiánnyal számolunk, év közben kell megteremtteni a finanszírozási feltételeket.

Azonban a költségvetés eredeti előirányzatainak kialakításánál is messzemenőig próbáltuk érvényesíteni az ésszerűségi és takarékosági szempontokat, amelyek betartása mindenkinek érdeke, hiszen a város működőképessége ettől függ.

Ebben az évben nem kell központi előírás alapján **tartalékot** képezni, ennek ellenére nem várt, illetve a költségvetésbe be nem épített kiadásokra 112 076 Ft tartalékot irányoztunk elő, ami az összes működési bevétel 1,4 %-a. Ebből 50 millió forint általános célokra került elkülönítésre, előre nem látható és nem várt kiadásokra. 62 076 eFt tartalék keret fedezetét minden intézmény és a polgármesteri hivatal kiadásainak 1,5% -kal, illetve a túlórával érintett intézmények túlóra keretének 10% -kal való csökkentése adja. Ennek felhasználására elsősorban az oktatási intézmények túlóra kerete eredeti előirányzatának jogszabályi változás miatti emelkedése, illetve egyéb személyi és dologi jellegű, -elsősorban energia költségek- vagy más előre nem látható kiadások esetén kerülhet sor.

A tartalékképzés célja a takarékosagra való ösztönzés, mert ennek feloldására csak elfogadható és számítással alátámasztott konkrét indoklással, a Képviselő-testület döntését követően kerülhet sor.

Működési kiadások

Az önkormányzat működési kiadásai 2007. évre az intézmények, valamint a polgármesteri hivatal osztályai által szolgáltatott adatok alapján kerültek kialakítása.

Figyelembe vételre kerültek a jogszabályi előírások, azok a tapasztalati adatok, amelyek minden évben folyamatosan előfordulnak (étkeztetési költségek, energia, adatátvitel, egyéb), a már megkötött szerződések és egyéb áthúzódó vállalt kötelezettségek.

A működési kiadások között a legnagyobb tételt 5 156 650 eFt-ot a **személyi jellegű kiadások és azok járulékai** jelentik, így az összes működési kiadás 65,4%-át fordítja az önkormányzat ezekre a célokra (1. számú melléklet).

A személyi jellegű kiadások 87,5 %-a 4 521 836 eFt az intézmények működéséhez kapcsolódik. Főleg az oktatási feladatokat ellátó intézményeket érinti a túlóra kérdése. Ott, ahol nagy a leadandó órák száma, a pedagógusok pedig a kötelező óraszámukat teljesítik és további órák megtartása szükséges, belép a túlóra. Összintézményi szinten egységesen a megtervezett túlórák 10%-a elvonásra került, így az eredeti előirányzat a költségvetési szerveknél alacsonyabban kerül jóváhagyásra. A csökkentés összege tartalékba helyezésre került, amint azt már részletesen kifejtettük. A személyi jellegű kiadások tervezésénél felhívtuk a figyelmet a nyugdíjas foglalkoztatás lehetőség szerinti megszüntetésére, hiszen nemzetgazdasági cél is az aktív korú munkanélküliség csökkentése. Ezzel az intézmények költségvetési pozíciója is javulhat, hiszen a jogszabályi előírások szerint az idén életbe lépő 8,5 %-os nyugdíjas foglalkoztatás utáni járulékemelésen túl eleve kisebb költséggel jár a fiatalabbak foglalkoztatása.

Bérfejlesztési kötelezettséget csak a minimálbér emelkedése, valamint a kötelező előrelépések, jubileumi jutalmak keletkeztetnek ebben az évben. Figyelemmel kellett lenni a közalkalmazotti szférában a szakképzettségtől függően a minimálbérnél magasabb juttatásokra, amit költségvetési szerveink betartottak.

A személyi juttatások járulékai a módosult társadalombiztosítási jogszabályok előírásainak megfelelően történtek, erről a költségvetés készítésének általános elveinél tájékoztatást adtunk.

Az egyéb személyi juttatások között az étkezési költségekhez támogatást közalkalmazotti szinten a szakszervezetekkel történő egyeztetést követően állapíthatunk meg.

A köztisztviselők részére a törvényi kötelezettség szerint került megállapításra.

A központi költségvetés erre az évre is tartalmaz keretet a költségvetési szervek létszámcsökkentési döntéseinek költségkihatását csökkentő pályázatokra. Bár a létszámcsökkentések költségei a tárgyévben ennél magasabbak, hiszen a pályázat csak a költségek egy részére nyújt fedezetet, azonban többéves kihatása már pozitív hatást gyakorol a költségvetésre. A pályázati feltételeket tartalmazó rendelet megjelenését követően tájékoztatjuk az intézményeket, és felhívjuk figyelmüket az ésszerű, emellett humánus döntések meghozatalára.

A **dologi kiadások** között 2007. évre drasztikusan megemelkedtek az energiahordozók díjai. Ennek teljes kihatását a költségvetésre megkíséreltük prognosztizálni, de a bizonytalansági tényezők miatt óvatosságból, és a takarékosagra való ösztönzés miatt az intézmények részére kiadott útmutató szerint kellett és lehetett tervezni. A már említettek szerint tartalék képzésére is sor került.

Eszerint intézményeink a gázenergia árának emelkedését a várható inflációt meghaladó mértékben, 8% emelkedéssel tervezhették, viszont a villamos energia 4%-kal, az élelmezés, valamint víz és csatornadíjak 3%-os emelését prognosztizálhatták. Mindezt a nettó költségekre kellett számítani, mert emellett az ÁFA mértéke is megemelkedett 20 %-ra azokon a területeken, ahol eddig 15% volt (Víz, gáz).

A polgármesteri hivatal kiadásainak tervezésére is azonos szempontok vonatkoztak.

A tapasztalati adatokon túl természetesen figyelembe kellett venni a szintrehozásra vonatkozó, valamint az esetlegesen újonnan belépő feladatok ellátásával kapcsolatos költség kihatásokat is.

A pénzügyi helyzetre és az állandó (rezsi) költségek emelkedés miatt kevesebbet fordíthatunk az elkerülhető szolgáltatásokra, illetve beszerzésekre.

A dologi kiadásokra 2 402 934 e Ft-ot terveztünk, ami közel 6%os emelkedés a 2006. évihez képest (2. számú melléklet). Ez az összeg nem tartalmazza a 2 5000 eFt működési hitel kamatát.

A működési kiadásokra vonatkozóan megállapíthatjuk, hogy azokat reálisan, a takarékosági szempontokra tekintettel, az infláció mértékéhez igazodva alakította ki az önkormányzat. Mindemellett az év során szükséges további ésszerű takarékosági intézkedéseket tenni, mivel a hiány mértéke aggasztó.

Az év közben két alkalommal benyújtható **ÖNHKI** pályázat feltételei tovább szigorodtak, számolni kell azzal, hogy az elnyerhető támogatás összege nem éri el a 2006. évi szintet. Ez is tovább erősíti a szigorú és költségtakarékos, de hangsúlyozottan ésszerű intézkedések szükségességét, a feladatellátás átgondolását. E célt szolgálják a költségvetés végrehajtásáról szóló határozat (Intézkedési Terv) előírásai.

Felhalmozási kiadásokra 2007. évben eredeti előirányzat szintjén 1 974 359 e Ft-ot tervezetünk, amihez 80 346 eFt hiány kapcsolódik, ami az összes fejlesztési kiadás 4%-a.

Intézményi szinten fejlesztési felhalmozási kiadás csak két intézménynél került prognosztizálásra, a Szondi György Szakközépiskola és Szakiskola, valamint a Városi Idősek Otthonát érintően.

További fejlesztési lehetőség csak fejlesztési bevételi forrás képződését követően lesz lehetséges, aminek felhasználására a Képviselő-testület döntését követően kerülhet sor.

Az önkormányzati fejlesztési kiadások két csoportba sorolhatók:

- a már elnyert támogatásokkal megvalósítandó folyamatban lévő beruházások,
- a tervezés szintjén álló, még nem konkrét szerződéseken nyugvó beruházások.

A folyamatban lévő beruházások a bevételek ismertetésénél már említésre kerültek, ott a már elnyert és az év során várhatóan kiutalandó támogatásokat soroltuk fel. Az ezekhez kapcsolódó kiadásokat feladatonként részletezve a 8. számú melléklet tartalmazza.

Amihez pályázati bevétel a tervezés szintjén még nem kapcsolódik, viszont szükséges fejlesztés, a teljesség igénye nélkül az alábbi célokra tartalmaz előirányzatot a rendelet tervezet: -

informatikai eszközök	6 500 eFt
- buszmegálló öböl és peron	5 000 eFt
- járdák építése, felújítása	7 000 eFt
- Közműtervek	12 000 eFt
- városközpont tervezése	20 000 eFt
- dögkutak rekultivációja	12 000 eFt

A felhalmozási célú kiadásokra szükséges bevételi források növelésére a költségvetési év során újabb pályázati lehetőségeket kell keresni. Azokat akkor lehet megvalósítani –a hiányra való tekintettel- a fedezetet biztosítani tudja az önkormányzat. Fejlesztési célú hitelfelvételre lehetőség van, hiszen a hitelkorlát lehetőséget ad erre.

Hitelek, finanszírozás

Az önkormányzat rendelkezik mind fejlesztési, mind felhalmozási célú hitelállománnyal.

A **fejlesztési célú hitelek** állománya az elmúlt években jelentősen lecsökkent az elmúlt években, hiszen többek között a Viziközmű Társulat által a szennyvízcsatorna építéshez felvett 311 750 eFt hitel visszafizetésre került. 2005. év végén 171 750 eFt-ot fizetett vissza a Társulat, majd 2006. szeptember 30-án a fennmaradt 140 millió forintot –a Társulat megszűnése miatt- Balassagyarmat és Patvarc települések önkormányzatai.

Balassagyarmat és Patvarc önkormányzatai között az elszámolás megtörtént, így a kezességvállalásra tartalékkolt 28 000 eFt kötelezettség Patvarc felé is rendezésre került.

További két kedvezőtlen hitelfeltételekkel folyósított kölcsönt is visszafizetett az önkormányzat. 2007. évre két fejlesztési célú hitelre 24 000 eFt tőke és 12 706 eFt kamat visszafizetését terveztük. Emellett a három hivatali gépkocsi lízingje ró még kötelezettséget az önkormányzat költségvetésére összesen 1 428 eFt összeggel.

Működési hitel további felvételét nem terveztük, a jelenleg meglévő 350 000 eFt rulírozó folyószámla hitelkeret emelkedésére reméljük nem lesz szükség.

A havonta felvételre kerülő átlagosan 170 millió forint munkabérhitel havonta visszafizetésre kerül, ami a hitel természetéből következik.

Éves szinten működési hitel kamatot 25 000 e Ft-ot várunk, emellett 1 545 eFt működési hitel visszafizetését állítottuk be a költségvetésbe. Ez az összeg volt az önkormányzat költségvetési elszámolási számlájának egyenlege 2006. 12. 31-én.

Pénzmaradványt 2007. évre nem terveztünk.

Tisztelt Képviselő-testület!

Balassagyarmat város Önkormányzat 2007. évi költségvetési rendelet-tervezetének elkészítésére az intézmények és a polgármesteri hivatal munkatársainak összehangolt munkájával került sor.

A tervezést alapos tájékozódás, a jogszabályi háttér tanulmányozása, valamint a napi hírek események figyelése, továbbá a már meglévő kötelezettségek figyelembe vétele előzte meg.

Az év során, a feladatok megvalósításának folyamatában azonban további koncentrált figyelmet kell fordítanunk a likviditásunk megőrzésére és az intézmények és a város működőképességének biztosítására.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az önkormányzat 2007. évre szóló rendelet-tervezetét tárgyalja meg és fogadja el.

Balassagyarmat, 2007. február 9.

Medvác Lajos
Polgármester